INTERCONNECTED BUSINESS SERIES

TURKEY - PAKISTAN

October 14th 2020
Zoom Conference System
10:00 a.m. - 12:00 a.m.(Turkey Time) and 12:00 am-14:00 p.m. (Pakistan Time)

DRAFT AGENDA

10.00 – 10.30 Opening Speeches

- **Mr. Ahmet Cengiz Özdemir,**Chairperson, DEIK/Turkey-Pakistan Business Council
- **Mr. Amjad Rafi, Chairperson,** FPCCI Pakistan-Turkey Business Council*
- **Mr. Nail OLPAK,** President of Foreign Economic Relations Board (DEIK)*
- **Mr. Mian Anjum Nisar,** President of FPCCI
- **H.E. Mr. İhsan Mustafa Yurdakul,** Ambassador of the Republic of Turkey in Islamabad*
- **H.E. Mr. Muhammed Syrus Sajjad Qazi**, Ambassador of Pakistan in Ankara*

10.30-11.00 Session 1: Business and Investment Opportunities in Pakistan and Turkey

- **Presentation from Pakistan***
- **Presentation fromTurkey***

11:00 -12.00 Sectorial Networking (will be simultaneously organized)

Networking room 1: Food, Beverages and Technologies
Networking room 2: Construction, Construction Materials and Technologies
Networking room 3: Machinery (Food, Beverages & Construction)

Note: Turkish-English translation will be provided

PAKİSTAN
BİLGİ NOTU

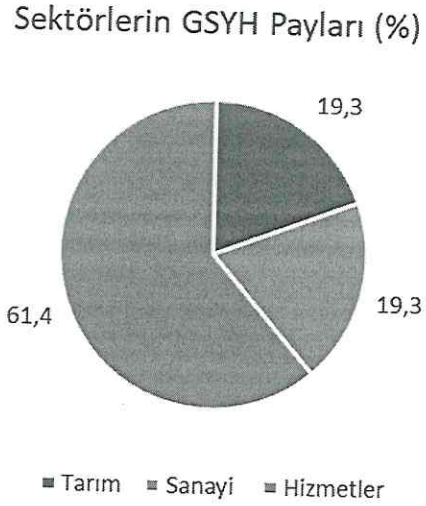
DEİK

EKONOMİK ARAŞTIRMALAR

arastirma@deik.org.tr

1. PAKİSTAN EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

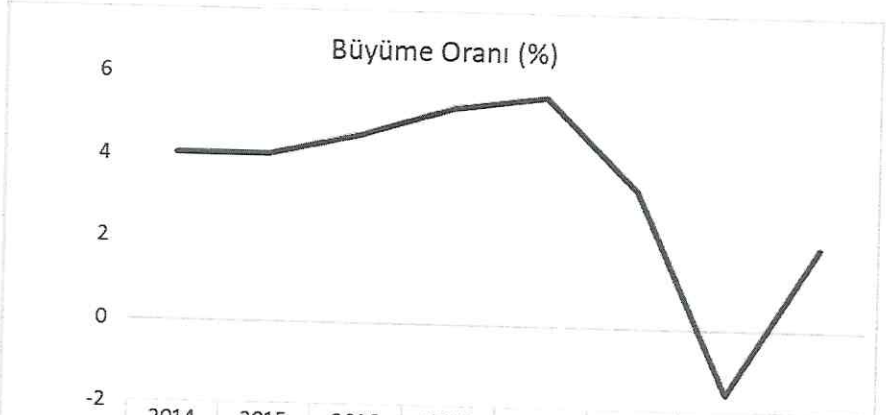
Pakistan ekonomisinin sektörel dağılımı şu şekildedir:

Kaynak: Pakistan İstatistik Ofisi

Dünyanın en kalabalık beşinci ülkesi olan Pakistan nüfusun neredeyse yarısı 24 yaşın altındadır. Artmakta olan nüfus dolayısıyla %5 ve üzeri büyüme potansiyeli bulunmaktadır. Bütçe ve cari açık veren ülkede kur riskinin yanı sıra üniversite ve üzeri yüksek öğretim mezunlarının toplam nüfus içerisindeki oranının (%6) düşük olması da bir başka problem olarak göze çarpmaktadır.

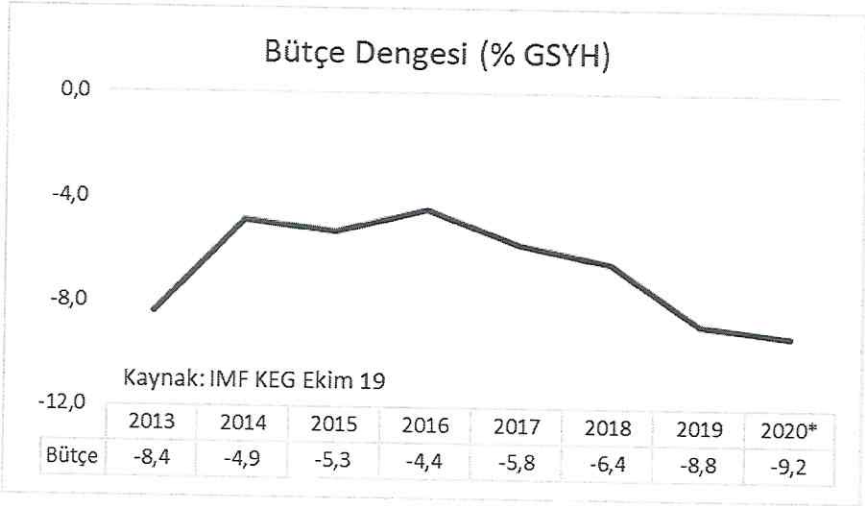
2000'li yılların başında tarımın payı %25'in üzerinde seyrederken bunun içerisindeki hayvancılık tüm sektörün yarısını oluşturuyordu. Hayvancılık sektörü geçen yirmi yılda GSYH içerisindeki payını (%12) korurken tarım sektörünün payı %19'a kadar geriledi. İşgücünün üçte biri, kadın işgücünün ise yarısından fazlası tarım sektöründe çalışmaktadır. Bu sebeple, sektörün GSYH içerisindeki payı azalsa da ülke ekonomisindeki yerini korumaktadır. Salgın sonrasında alınan önlemeler, tarım sektöründe yavaşlamaya neden olmuştur. Sanayide, tekstil sektörünün ve pamuk imalatının öne çıktığı ülkede sektörün payı %20 civarındadır. 2008 krizinden sonra yavaş ancak düzenli büyüme gösteren sektör 2017 ve 2018 yıllarında %5 büyüyerek ekonomideki yükselişte etkili olmuştur. Salgın sonrasında imalat sanayinin %5 daralması ile ekonominin 2020 yılında %1,5 daralacağı öngörülmektedir.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Büyüme	4,1	4,1	4,6	5,2	5,5	3,3	-1,5	2,0

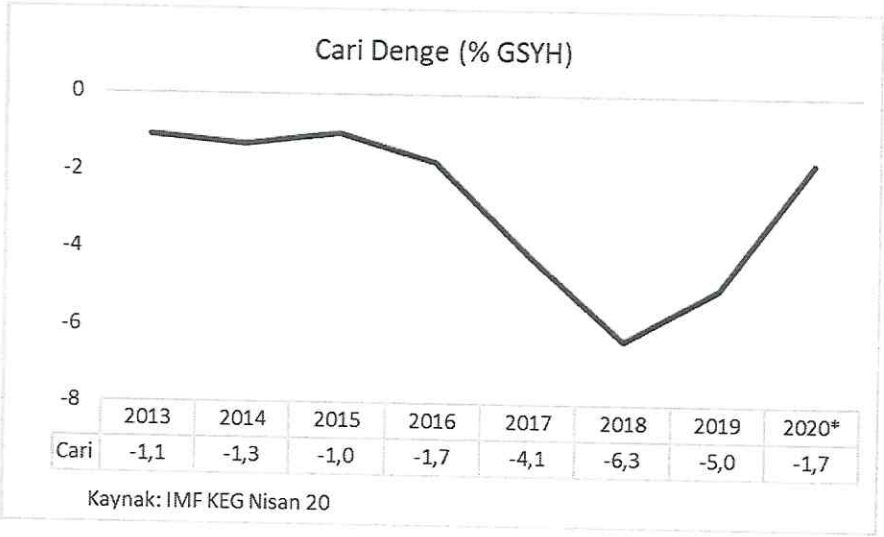
Kaynak: IMF KEG Nisan 20

Pakistan bütçesi genellikle açık vermektedir. 2016 yılından bütçe açığı GSYH cinsinden %4,4'e kadar gerilerken 2018 yılına doğru enflasyonun yüksek seyri, seçim belirsizliği ve artan borç yükün de etkisiyle Pakistan Merkez Bankası'nın devalüasyon yapmıştır. Bu durum, ithalatın gerilemesine ve ithalat vergisi üzerinden kamu gelirinde azalışa neden olmuştur. 2018 ve 2019 yıllarında azalan gelirler ile bütçe açığı GSYH cinsinden yükselişe geçmiş sırasıyla %6,4 ve %8,8 olarak gerçekleşmiştir. Salgın öncesinde 2020 mali yılında (Temmuz 19 – Haziran 20) arasında bütçe açığını %7'lere indirmesi beklenirken salgın ve arkasından açıklanan mali teşvik paketiyle bütçe açığının GSYH cinsinden %9,2'ye yükseleceği öngörülmektedir.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Bütçe	-8,4	-4,9	-5,3	-4,4	-5,8	-6,4	-8,8	-9,2

Pakistan'ın cari dengesi genellikle açık vermektedir. Körfez ülkelerinde yaşayan Pakistanlıların getirdiği transferlerin gerilemesi cari açığın artmasında etkili olurken 2017 yılında cari açık GSYH cinsinden %4'lere yükselmiş; 2018 yılında ise dış ticaret açığının artmasıyla bu oran %6,3'e kadar yükselmiştir. 2019 yılında IMF ile yapılan kredi anlaşması ile cari açık normalleşmeye başlamıştır. Salgın sonrasında petrol fiyatlarındaki düşüş ve salgının yarattığı belirsizlik nedeniyle IMF'nin Nisan ayı tahmininde cari açığın %1,7'ye gerileyeceği öngörülmektedir.

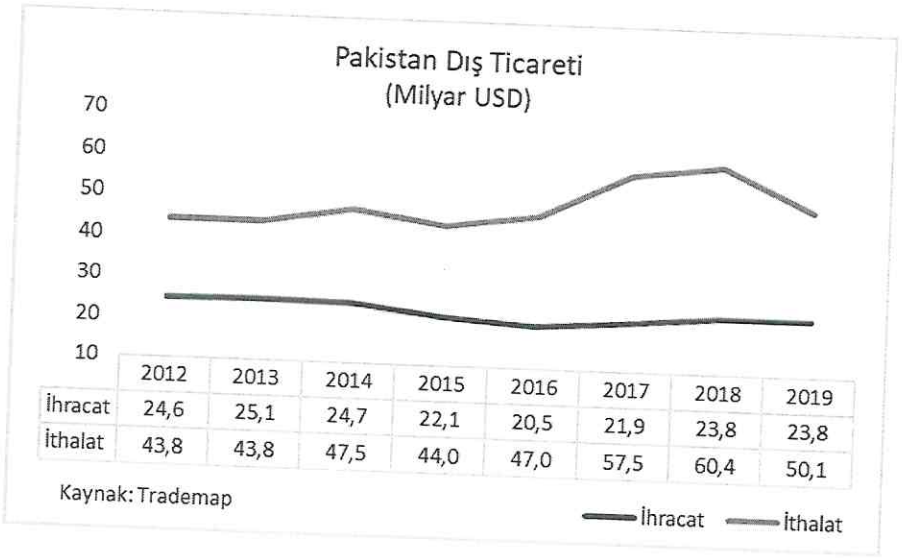

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Cari	-1,1	-1,3	-1,0	-1,7	-4,1	-6,3	-5,0	-1,7

2. PAKİSTAN DIŞ TİCARETİ

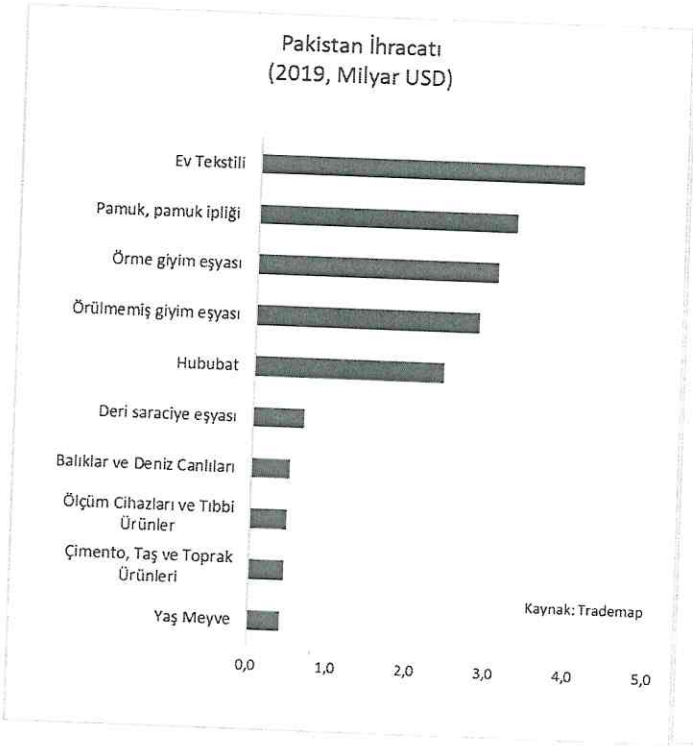
2014 yılından itibaren ihracatın gerilemesi, ithalatın ise aynı dönemde artması ile Pakistan'ın dış ticaret açığı sürekli olarak artmıştır. 2018 yılında 36,6 milyar USD açık veren ülkede aynı dönemde döviz kurun değer kazanması ile bir sonraki yıl ticaret açığı 26 milyar USD seviyesine kadar gerilemiştir. İhracat 2019 yılında yatay seyrederken ithalat ise %17 azalmıştır.

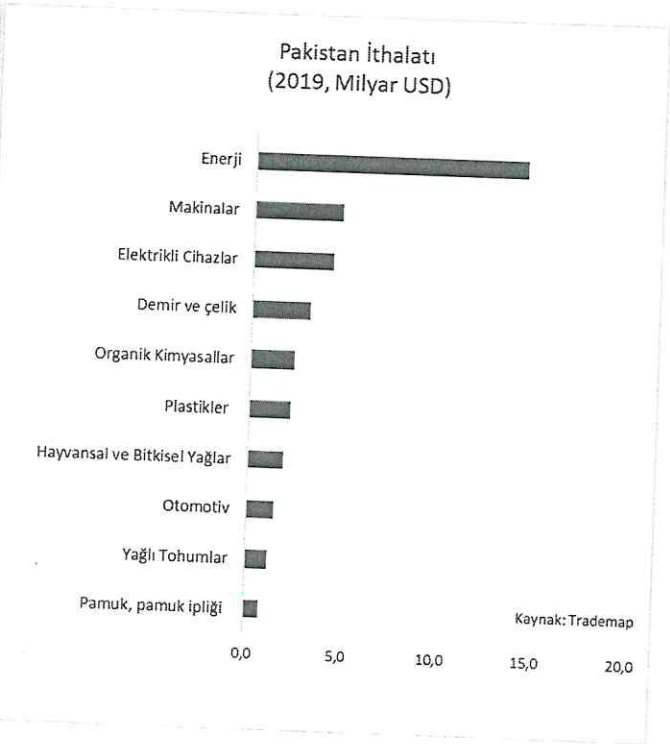
Pakistan'ın ihracatında ev tekstili, pamuk, pamuk ipliği örme giyim eşyaları; ithalatında ise enerji, makinalar ve elektrikli cihazlar sektörü ön plana çıkmaktadır.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İhracat	24,6	25,1	24,7	22,1	20,5	21,9	23,8	23,8
İthalat	43,8	43,8	47,5	44,0	47,0	57,5	60,4	50,1

Kaynak: Trademap

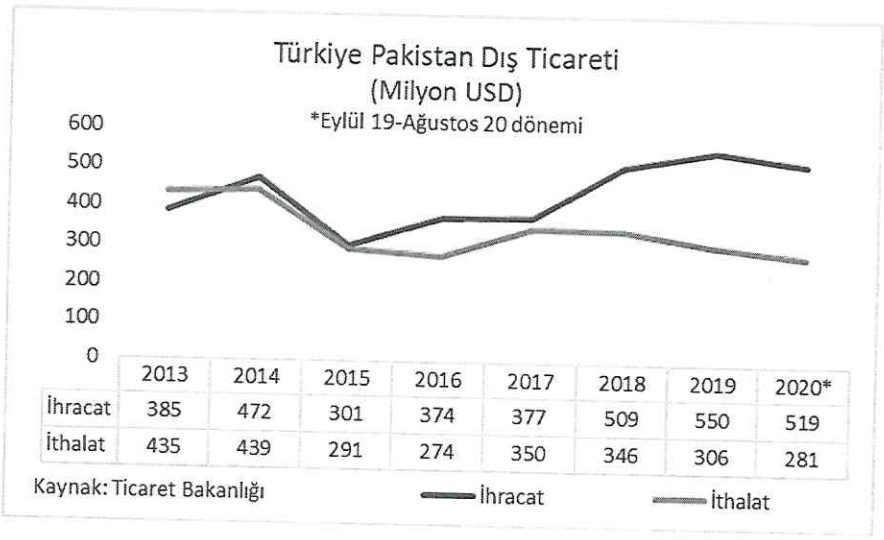

3. PAKİSTAN TÜRKİYE TİCARETİ

Türkiye Pakistan ile dış ticaretinde net ihracatçıdır. 2014 yılında 900 milyon USD'nin üzerine çıkan dış ticaret hacmi takip eden yıllarda aynı seviyeye ulaşamamıştır. Bu süreçte, Türkiye'nin Pakistan'a ihracatı 2019 yılında 550 milyon USD ile rekor kırmıştır. Türkiye'nin Pakistan'dan ithalatı ise 2017 yılında 350 milyon USD ile 2013 yılındaki 435 milyonun uzağında kalmıştır.

2020 yılının ilk sekiz ayında Türkiye'nin Pakistan'dan ihracatı ve ithalatı önceki döneme göre %10 civarında gerileyerek sırasıyla 295 ve 180 milyon USD seviyelerine gerilemiştir.

2019 yılında Türkiye'nin ihracatında makinalar, demir çelik ve 'ölçüm cihazları ve tıbbi ürünler' sektörleri öne çıkmıştır. Pakistan'dan pamuk ve pamuk ipliği ithalatın yarısından fazlasını oluşturmuştur.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
İhracat	385	472	301	374	377	509	550	519
İthalat	435	439	291	274	350	346	306	281

